

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Географічний факультет

витяг з протоколу

«30» серпня 2019 р.

м. Луцьк

№ 1

засідання кафедри фізичної географії

Голова – Фесюк В. О.

Секретар – Забокрицька М. Р.

ПРИСУТНІ: інж. I категорії Антипюк О. В., ст. викл. Білецький Ю. В., доц. Вовк О. П., доц. Забокрицька М.Р., проф. Зузук Ф.В, ст. викл. Карпюк З. К., інж. II категорії Качаровський Р. Є., ст. лаб. Ковальчук С. І., доц. Мельничук М. М., ст. лаб. Міщанчук Л. О., доц. Міщенко О. В., доц. Нетробчук І.М., доц. Павловська Т. С., проф. Петлін В.М., доц. Полянський С. В., доц. Тарасюк Н. А., проф. Фесюк В. О., ас. Чабанчук В.Ю., доц. Чижевська Л. Т.

Слухали:

Фесюка В.О., зав. каф. фізичної географії, професора з інформацією про необхідність затвердження оновлених робочих програм нормативних та вибіркових навчальних дисциплін на 2019-2020 навчальний рік зі спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014 Середня освіта.

Виступили:

Міщенко О.В., доцент, проінформувала членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Mishchenko O. (2018) Classification scheme of sacred landscapes. European Journal of Geography 9 (4): P. 62-74) до програми обов'язкової дисципліни “Ландшафтознавство” додано тему “Гуманістичне ландшафтознавство”.

Нетробчук І.М., доцент проінформувала членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Нетробчук І. М., Недбайло Д. Р., Лапюк С. В. Температурні аномалії влітку в місті Луцьку Волинської області // Економіка міста та урбаністика: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (23 березня 2018 р.). К.: КНЕУ, 2018. С. 157-162) до програми обов'язкової дисципліни «Метеорологія і кліматологія» додано тему лекції «Зміни клімату у майбутньому».

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Нетробчук І. М. Рекреаційні властивості клімату і рельєфу Шацького національного природного парку. Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наукових праць. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. Вип. 803 : Географія. С. 110-115) до програми обов'язкової дисципліни «Фізична географія України» додано тему «Рекреаційні ресурси Полісся та перспективи їх використання».

Забокрицька М.Р., доцент, проінформувала членів кафедри про те, що за результатами опублікування методичних рекомендацій до виконання практичних робіт з курсу «Географічний моніторинг» (Білецький Ю.В., Забокрицька М.Р. Забокрицька. Методичні рекомендації до вивчення екологічної експертизи і аудиту у дисципліні «Географічний моніторинг». Луцьк, 2019. 48 с.) до програми обов'язкової дисципліни «Географічний моніторинг» додано 2 теми до Модуля 2: «Експертиза екологічних

ситуацій на певних територіях», «Система екологічного менеджменту і аудиту (СЕМА)», а також 2 теми до Модуля 4: «Договір про проведення екологічного аудиту», «Висновки і рекомендації екологічного аудиту».

Після апробації наукових результатів (участь у роботі III Всеукраїнської Інтернет-конференції: Рекреаційні ресурси та послуги гостинності в регіонах України, м. Черкаси, 2018) опубліковано статтю: (Забокрицька М., Колоненко Н. Водні ресурси Рівненської області – важливий чинник розвитку туристично-рекреаційної діяльності. Матеріали III Всеукраїнської Інтернет-конференції «Рекреаційні ресурси та послуги гостинності в регіонах України. Черкаси: Ю.А. Чабаненко, 2018. С. 102-106), до програми обов'язкової дисципліни «Гідрологія» додано тему «Водні ресурси України як важливий чинник розвитку туристично-рекреаційної діяльності».

Після апробації наукових результатів (участь у роботі IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції «Актуальні проблеми регіональних досліджень» (м. Луцьк, 2019), опубліковано статтю: (Мельничук М.М., Забокрицька М.Р., Саванюк С.А. Основні проблеми забруднення екосистеми волинського озера Небушко. Актуальні проблеми регіональних досліджень : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 12-13 грудня 2019 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2019. С. 375-380), до програми вибіркової дисципліни «Охорона водних ресурсів» додано тему семінарського заняття «Проблеми забруднення волинських озер».

За результатами видання навчального посібника (Хільчевський В. К., Забокрицька М. Р., Кравчинський Р. Л., Екологічна стандартизація та запобігання впливу відходів на довкілля: навчальний посібник. К. ВПЦ «Київський університет». 2019. 192 с.) до програми вибіркової дисципліни «Оцінка якості води», додано тему лекційного заняття «Стандарти якості води» (змістовий модуль 3);

Павловська Т.С., доцент проінформувала членів кафедри про те, що за результатами аналізу програми навчальної дисципліни „Актуальні проблеми геоморфології і палеогеографії” ЛНУ імені І. Франка у програмі нормативної дисципліни „Геоморфологія і палеогеографія” (у тім числі і для бакалаврів на базі молодшого спеціаліста) Тему 1 (Вступ. Об'єкт, предмет, завдання геоморфології та палеогеографії) розширено додаванням тез про сучасні методи досліджень в геоморфології і палеогеографії й критерії вибору методів досліджень. Ці доповнення відображені в назві Темі 1 (Вступ. Об'єкт, предмет, завдання геоморфології та палеогеографії. Сучасні методи досліджень в геоморфології і палеогеографії).

У зв'язку зі збільшенням кількості годин на самостійну роботу студентів денної форми навчання при вивченні дисципліни „Географія Волині”, в навчальній програмі оновлено таблицю „Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання”.

Чижевська Л.Т., доцент проінформувала членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема, публікації наукової статті (Чижевська Л. Т. Теорія і методика визначення якості поверхневих вод у Волинській області / Л. Т. Чижевська // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2018. № 15. С. 69-74.) до програми обов'язкової дисципліни “Теорія і методологія географічної науки” долучено тему “Методика організації і проведення гідрологічних досліджень”;

За результатами наукових напрацювань, зокрема, публікації наукової статті (Чижевська Л.Т. Радіоекологічна ситуація у Ківерцівському районі Волинської області: передумови формування та сучасні особливості / Л. Т. Чижевська // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2019. № 16. С. 47-55) до програми вибіркової дисципліни “Використання та охорона ґрунтів” додано тему практичної роботи “Оптимізація використання земель, які зазнали радіоактивного забруднення”;

За результатами аналізу програми навчальної дисципліни “Основи раціонального природокористування та охорони природи” ЛНУ імені І. Франка до програми обов'язкової дисципліни “Основи раціонального природокористування та охорони природи” додано

додано тему практичної роботи “Проблеми використання туристсько-рекреаційних ресурсів”.

Карпюк З.К., доцент проінформувала членів кафедри про те, що за результатами участі у міжнародному науковому семінарі, присвяченому 30-річчю кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи Львівського національного університету імені Івана Франка, публікації доповіді (Об’єкти та території Смарагдової мережі Волинської області / [Фесюк В. О., Мороз І. А., Карпюк З. К., Полянський С. В., Фесюк В. О.]. Природні ресурси регіону: проблеми використання, ревіталізації та охорони: Матеріали III-ого міжнародного наукового семінару, присвяченого 30-річчю кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, 5-7 жовтня 2018 р.). Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2018. С. 338-342 (0,3 друк. арк.). <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/14735>) загальний обсяг теми «Стратегічні міжнародні програми з відновлення довкілля» вибіркової дисципліни «Заповідна справа» розширено до 14 год.

Вовк О. П., доцент проінформував членів кафедри про те, що за результатами рецензування підручника Сивий М. Я. Геологія: Підручник. Тернопіль, ФОП Осадца Ю.В., 2019. 337 с. до програми обов’язкової дисципліни “Геологія загальна та історична” додано тему “Загальні закономірності розвитку Землі”.

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової роботи (Вовк О. П., Стрій Д. Ю. Географія поширення покладів каменебарвної сировини в Україні. Науковий Вісник СХУ “Географічні науки”. 2019. № 1 журналу 385. С. 24-28.) до програми обов’язкової дисципліни “Геохімія і геофізика” додано тему “Геохімічні особливості земної кори”.

Фесюк В. О., проінформував членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Фесюк В. О., Демчук К. А. Екологічна складова сталого розвитку Локачинського району. Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. № 15. С. 70-75) до програми вибіркової дисципліни “Геоєкологічна безпека” додано тему “Екологічна безпека регіонів України та сталий розвиток”.

За результатами аналізу програми курсу “Основи моделювання в географії” ХНУ імені В.Н. Каразіна обсяг теми “Механізм географічного прогнозування регіонального розвитку” у програмі вибіркової дисципліни обсяг “Географічне моделювання і прогнозування” збільшився до 12 год.

За результатами аналізу програми курсу “Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності” КНУ імені Тараса Шевченка внесено зміни до програми дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень в галузі знань», зокрема, тему «Методологія і методи наукових досліджень» розширено такими питаннями як: види глобальних наукових революцій та механізм становлення відповідних типів наукової раціональності, характеристики сучасної глобальної наукової революції як становлення постнекласичної науки, складних людиновимірних систем як об’єктів дослідження постнекласичної науки; зміну засад розуміння реальності в сучасній науковій картині світу від незмінності до глобального еволюціонізму. складність, темпоральність, цілісність як риси нового нелінійного світобачення; конструктивну роль динамічного хаосу як єдностіпорядку і безладу у становленні багатоманітності складних систем.

За результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Фесюк В. О., Деркач Д. О. Оцінка ефективності реалізації заходів сталого розвитку у екологічній сфері Маневицького району Волинської області Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. № 15. С. 66-70.) до програми обов’язкової дисципліни “Кількісні методи в географії” додано тему практичної роботи “Методичні підходи кількісної оцінки ефективності реалізації заходів сталого розвитку регіонів України”.

Тарасюк Н.А., доцент, проінформувала членів кафедри про те, що за результатами опрацювання бібліографії до переліку основної літератури навчальної програми з курсу "Фізична географія материків і океанів" внесено зміни, зокрема включено підручник Міхелі С. В. Фізична географія Євразії. К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 286 с.

Полянський С.В., доцент проінформував членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема колективної монографії (Полянський С. В. Екологічні проблеми ґрунтового покриву Волині. Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області: кол. моногр. / за ред. В. О. Фесюка. К.: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2016. С. 166-173.) до програми обов'язкової дисципліни «Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів» додано тему лекції «Раціональне використання та охорона ґрунтів».

Мельничук М. М., доцент проінформував членів кафедри про те, що за результатами наукових напрацювань, зокрема публікації наукової статті (Мельничук М. М., Чабанчук В. Ю. Наслідки антропогенного впливу на лісові ландшафти Рівненської області // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : географія. Тернопіль, 2018. № 1 (випуск 44). С. 146-155) до програми нормативної дисципліни "Загальне землезнавство" додано тему " Вплив людини на навколишнє середовище. Глобальні зміни".

За результатами аналізу програми навчальної дисципліни " Загальне землезнавство "ВДПУ імені Миколи Коцюбинського до програми нормативної дисципліни "Загальне землезнавство" додано тему практичної роботи "Географічне середовище і суспільство".

За результатами заміни курсу "Методи географічних досліджень" на "Методи прикладних досліджень" додано тему "Дослідження водних об'єктів".

Петлін В. М., професор проінформував членів кафедри про те, що за результатами аналізу програми навчальної дисципліни "Прикладне ландшафтознавство" ЛНУ імені І. Франка до програми обов'язкової дисципліни "Прикладне ландшафтознавство" додано тему практичної роботи "Значення ландшафтних умов у містобудуванні".

Ухвалили:

Затвердити оновлені робочі програми нормативних та вибіркокових навчальних дисциплін на 2019-2020 навчальний рік зі спеціальностей 106 Географія, 103 Науки про Землю, 014 Середня освіта.

Завідувач кафедри фізичної географії

проф. Фесюк В. О.

Секретар кафедри фізичної географії

доц. Забокрицька М. Р.